

Tankar inför Trettondag jul 2026

När jag konfirmerades, för många år sedan nu, så var konfirmationen en så stor händelse i samhället att lokaltidningen hade en stor bild av oss konfirmander när vi gick i procession, alltså i ett långt led, två och två med korsbäraren först (korset var tungt som guld), från församlingshemmet in i kyrkan. Det är en vacker sommarbild, med grönska, sol och klarblå himmel.

För många människor hör just konfirmationsläger och konfirmation till senvåren och sommaren. Det är ljusa minnen, viktiga stunder i unga människors liv. Något gammalt tar slut och något nytt börjar, en sorts social-psykologisk övergång, en initiationsrit. Och förr i världen fick ju också pojkar sin första kostym då – för man räknade med att nu har man nästan vuxit färdigt. Rätt fint, att växandet till vuxen, precis som växandet i dopdräkten som ju alltid ska vara lång, konkretiseras med konfirmationen, att bekräfta som det latinska ordet confirmare ju betyder, alltså bekräfta sin tro, sitt hopp och var ens grundtillit är förankrat.

På samma sätt finns det en motsvarande bild hos de flesta av oss för en procession under vintertid. Och då är det inte konfirmander som efter dagar och veckor av bibelstudier, samtal och lek, lägereld och samtal går mot den öppnade kyrkporten, i sina unga dagar, för att anknyta till en psalm som ofta sjöngs på konfirmationsgudstjänster förr. Så här låter den första versen:

Gud, i mina unga dagar lär mig städse (alltid) tjäna dig, göra det som dig behagar, gå den väg du visar mig. Lär mig bygga all min ro på din nåd och Kristi tro, så att vad som än mig händer ingenting från dig mig vänder. (582:1)

Vilken är då den bild av en procession i vintertid och kyla som vi påminns om när vi ser konfirmander gå i procession in genom kyrkans öppna port en strålande vår- eller sommar dag? Det är De österländska stjärntydarna jag tänker på, och som jag har förstått genom åren de flesta människor, om de så inte känner till särskilt mycket om Bibeln eller kyrkan, är förtrogna med, och associerar till. Sedan vår senaste bibelöversättning, Bibel 2 000, kallas de inte längre *De vise männen* utan *De österländska stjärntydarna* – men just uttrycket *De vise männen*, eller ännu oftare *De tre vise männen*, verkat ha satt sig i folksjälen.

Vi alla ser dem nog rätt tydligt framför oss där de kommer långväga, med blicken mot skyn, med sina kameler, genom öknen, att de färdas på natten för att kunna följa stjärnan, som antingen var en komet eller en stjärnkonstellation (säger astronomerna i vår tid). Ja, vi ser dem framför oss. De är konkreta och om deras gåvor minns vi säkrast att en av dem var guld – för även i vår tid är guld symbolen för något stort.

Kanske är bilden av dessa tre som vandrade långt, trotsade olika faror och försattes i olika fällor, jag tänker särskilt på vad Herodes ber dem göra när de väl har funnit det nyfödda

barnet, en bild för varje människas liv, ditt som mitt, och därför minns vi bilden även om vi inte stöter på den så ofta, och därför kallar vi den fortfarande för bilden av de vise männen – för det var länge sedan bilden satte sig i våra sinnen, alltså innan uttrycket Österländska stjärntydare blev Bibelns sätt att beskriva deras yrke.

Ja, precis som för dem innebär våra liv en lång vandring, där vi precis som de tydde, alltså tolkade stjärnornas rörelser, tyder och tolkar samhället och världen, ord som sägs i vår närmaste krets, och ord och dialoger som sägs inom världspolitiken. Tolkar alla dessa ord och andra impulser, för att kunna ta ut kursen för den rörelse som vi vill följa, att mitt bland alla stjärnor, kometer, planeter, världar och tankegods, föreställningar och inriktningar, trender och känslor, kunna få en stadig riktning, en balans i livet, och som vi sjöng på min konfirmation i den fjärde versen av psalmen jag nyss citerade:

Och när stormar skaka mig, låt mig fäste ha i dig.

Evangelietexten slutar med en kommentar om vad stjärntydarna gjorde när de hade gått in i huset där Jesus fanns, öppnat sina sinnen för nyfödd Gud, gett sina gåvor som symboler för all kärlek, all makt och gudomlighet. Det står tydligt i kommentaren: De följde sin dröm, och i den hade de fått veta att de inte skulle gå tillbaka Herodes och förråda Jesus utan att de skulle ta en annan väg hem till sitt land.

Fin dröm: att ta en annan väg, en korsväg, hem till sitt land, när du mött född Gud, i hängivenhet, med dina gåvor.

Precis som vi gör, varje gång vi bekräftar vår tro.